

FOKASZ NIKOSZ**RÖVID ÖNÉLETRAJZ ÉS ELŐZETES ELKÉPZELÉSEK A „GÖRÖG PARLAMENTI SZÓSZÓLÓI” TEVÉKENYSÉGHEZ.**

Felnőtt szakmai identitásom meghatározó eleme, hogy több mint négy évtizede vagyok az Eötvös Loránd Tudományegyetem munkatársa. Eközben a kezdő tanársegéd pozíciójából az egyetemi tanári pozícióig jutottam. Közben 2008-ban megszereztem az MTA Doktora címet, amely formálisan a legmagasabb tudományos fokozat Magyarországon. 2011 és 2016 között rövid megszakítással a szociológia tanszék vezetője voltam.

Az egyetemen az intézményvezetői rutin mellett pályázati tapasztalatokra is szert tettem. Így több kutatócsoportot is vezettem, legutóbb például 2013-2019 között a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott kutatócsoportot, amely a 2008-as hitelválság társadalmi hatásait elemezte Görögországban és Magyarországon összehasonlító jelleggel.

Jelenleg is vezetem az Innovációs és Technológiai Minisztérium által meghirdetett Felsőoktatási Intézményi Kiválósági Programnak az ELTE Társadalomtudományi Karára eső részét. Ezekben a napokban fejeztük be és adjuk be a program újabb négyéves meghosszabbítására készített pályázatunkat.

Kutatói és oktatói tevékenységemnek a magyarországi görögséget érintő része a nyolcvanas évek közepén kezdődött. Ekkor kezdtem Görögország és Magyarország összehasonlító politika- és társadalomtörténetével foglalkozni. Az évek során szerteágazó kapcsolataim épültek ki az Athéni Egyetem különböző intézeteivel, a thesszaloniki Makedón Egyetemmel és a Krétai Egyetemmel. A Soros Alapítvány ösztöndíjasaként 1988-ban és 1993-ban több hónapot kutattam Athénban. 1994-ben egy az Athéni Egyetem által vezetett nemzetközi kutatás keretében fél évet töltöttem Athénban. A kilencvenes évek második felétől rendszeres időközönként, 2014-től pedig megszakítás nélkül tanítok az Athéni Egyetem görög és angol nyelvű programjaiban. Egyetemközi kapcsolatok keretében számos neves görög kutatót láttam vendégül, s az egyetemi rendezvényekre a magyarországi görögség érdeklődő képviselőit is meghívtam.

2003 végén, eleget téve Szkevisz Theodorosz megkeresésének megpályáztam a Magyarországi Görögök Kutatóintézetének igazgatói pozícióját. Ezzel új szakasz kezdődött a magyarországi görögséghez fűződő kapcsolataimban. 2005-2011 között számos konferencián dolgoztuk fel a 18-19. századi görög kereskedődiaszpóra történetét. E konferenciákra meghívtuk a kérdés legjobb magyar és görögországi szakértőit. A konferencia anyagokat kétnyelvű kötetekben jelentettük meg. Ezzel párhuzamosan elkezdtük a görögországi polgárháború és a polgárháború révén Magyarországra került menekültek élettörténeteinek feldolgozását. E két kutatási irányból egy Ελληνικά Βιβλία nevű könyvsorozat nőtt ki, amely 2013-ig már tíz kétnyelvű kötetet számlált.

Nagyon jelentősnek gondolom a 2011-ben az ELTE Társadalomtudományi Kar kutatóinak részvételével elkezdett és hosszú évekre tervezett, átfogó kutatást a magyarországi görögségről. Ennek első eredményeit publikáltuk a 2013-ban megjelent „Identitások határán” című kétnyelvű kötetben. Akkor még nem tudtuk, hogy ez lesz az Ελληνικά Βιβλία könyvsorozat utolsó kötete.

2015 elején a Görög Országos Önkormányzat tudva, hogy ezzel milliós befektetésű munkák folytatását lehetetleníti el, mindenfajta konzultáció, s az általam intézményvezetőként formálisan is benyújtott költségvetési terv semmibe vételével elvonta a Kutatóintézet teljes kutatási keretét. A fentiek miatt 2015 májusában lemondtam a Kutatóintézet vezetéséről, s ezzel intézményesült kapcsolatom a magyarországi görögséggel megszűnt.

Nem maradt azonban abba a magyarországi görögséggel való foglalkozásom. Hazai egyetemi forrásokat és görögországi egyetemi kapcsolatokat mozgósítva 2017-ben Görögországban megjelent a „Δύο πατρίδες, μια ταυτότητα” majd 2018-ban az ELTE kiadásában az „És jövőre Görögországban...” című kötet. Jelentős magyarországi görög vállalkozói hozzájárulással és az athéni Modern Társadalomtörténeti Archívum támogatásával végül is az „Időfonal” című fotóalbum 2018-as megjelentetésével sikerült pontot tennünk egy több éves munkára, a 2015-ben megvont országos görög önkormányzati támogatás ellenére is.

Azóta egyrészt magánúton folytattam a görög életútinterjúk elkészítését, másrészt 2019-ben a Krétoi Egyetem munkatársaival belekezdünk egy a magyarországi görögök integrációjával foglalkozó többéves kutatásba. A covid válság korlátozásai miatt egy kis csúszással, de ennek újabb lépéseként most októberben Athénbe, Epiruszba és Thesszalonikibe megyünk interjúzni.

Kutatásaimnak újabb lendületet adott, hogy a 2019-es önkormányzati választásokat követően lassan kezdtek újraéledni intézményi kapcsolataim. Termékeny együttműködés alakult ki a Görög Intézet vezetőjével, amely egy újabb „Trauma és Megnyugvás” című kötetben realizálódott. Írást jelentettem meg az Intézet honlapján Manolisz Glezosz halála kapcsán. Vállaltam, hogy kéthetes görög sajtószemlét írok az Intézet honlapjára. Két írás után azonban, az Intézet vezetőjét személyem miatt ért támadás következtében ez a vállalkozás abba maradt.

Egyetemi, szakmai kapcsolataimat felhasználva júniusban görög, bolgár, román, német, cseh-szlovák szakértők részvételével internetes, nemzetközi konferenciát rendeztünk a régióba gyermekként, szülői felügyelet nélkül érkezett honfitársaink beilleszkedésének kérdéseiről. A konferencia anyagát kötetben tervezzük megjelentetni, s a konferencia sikere további nemzetközi együttműködés lehetőségét alapozta meg.

A görög-magyar tudományos kapcsolatok terén kifejtett tevékenységemet ismerte el a magyar kormány 2011-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje kitüntetéssel. Ezt a díjat 2016-ban visszaküldtem a Köztársasági elnöknek mert úgy véltem, hogy egy arra érdemtelen politikai szereplő is megkapta ugyanezt. Közben 2014-ben az ELTE javaslatára az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a kiemelkedő oktatói tevékenységért járó Szent-Györgyi Albert díjjal tüntetett ki.

Az Athéni Egyetem Szenátusa 2018-ban az egyetem disz doktorává választott, mely az egyetem által külföldieknek adható legmagasabb kitüntetés. 2021 augusztusában pedig a „Jón Akadémia 1808” alapító tagja lettem.

Meggyőződésem, hogy a fenti tapasztalatok, ismeretek és kapcsolatok hasznosíthatók a szószólói tevékenységben is. Azt remélem, hogy a Görög Kutatóintézet élén eltöltött egy évtized hitelesíti azt az elkötelezettségemet, hogy szószólói tevékenységemben a

magyarországi görögség érdekeit fogom aktívan képviselni, s ebben személyes érdek nem fog sem befolyásolni sem korlátozni.

A szószóló tevékenységét szeretném átláthatóbbá tenni és közelebb vinni a magyarországi görögséghez. Kezdeményezni fogom egy „Képviseleti Agora” nevű intézmény létrehozását. Ez a szószóló, valamint az önkormányzatok és civil szervezetek közti kölcsönös információ áramlás és eszmecsere rendszeresen ülésező fóruma lenne.

Az érdeképviselet lehetőségeinek javításához magát a szószólói intézményt is tovább kell fejleszteni. A szószóló választás demokratizmusának javításával erősíteném az intézmény parlamenti presztízsét, a parlamenti felszólalások lehetőségét pedig függetleníteném a mindenkori parlamenti többség döntéseitől.

Addig is a jelenlegi keretek minél hatékonyabb felhasználására törekednék. A szószóló kétségtelenül politikai szereplő, de semmiképpen sem pártpolitikus. Emiatt valamennyi parlamenti frakcióval, de a parlamenten kívüli intézményekkel, szakszervezetekkel, civil és emberjogi szervezetekkel, egyetemekkel, kutató és kulturális intézetekkel, valamint kisebbségi szakértőkkel működnek együtt. Meglévő személyes kapcsolataimra alapozva szoros kapcsolatot alakítanék ki a Görög Parlament Alapítványával (Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία).

Általános törekvésem a magyarországi görögség intézményeinek megerősítése és kibővítése lenne.

- Kiemelkedő fontosságú a görög nyelvoktatás intézményeinek további integrált fejlesztésére. Ebben meghatározó szerepe lenne a Nikosz Beloianisz, valamint a Manolisz Glezosz iskolák vezetésével való együttműködésnek. Az ELTE és az Athéni Egyetem között, kezdeményezésemre létrejött együttműködési megállapodás keretében egyebek mellett rendszeres görögországi előadók bevonásával bővíteném az ELTE BTK újjörög szak lehetőségeit és kínálatát.
- A Görög Intézet az elmúlt években a görögség fontos intézményévé nőtte ki magát. Meglévő görögországi kapcsolataim felhasználásával, amelyet a szószólói pozíció formálisan is megerősíthet szeretnék hozzájárulni kulturális, tudományos, múzeumi és ismeretterjesztési céljainak eléréséhez, kiterjesztéséhez, valamint a V4-ek pályázati lehetőségeinek kiaknázásával Közép- és Délkelet Európai regionális görög kapcsolatainak kialakításához.
- A fentiekhez szorosan kapcsolódó elképzelés, hogy a szószólói szerep felhasználásával is szeretnék hozzájárulni a Görög Kulturális központ beruházásának befejezéséhez.
- A magyarországi görögség identitásának fenntartásában meghatározó szerepe lehet a Beloianisz falu vezetésével való együttműködésnek. Megvizsgálánk, hogy a magyarországi görögség számára miként erősíthetnénk vonzásközpont szerepét.

A fentiek alapján kérem az Önkormányzat támogatását.

Budaörs 2021. szeptember 22.

Fokasz Nikosz